

HOSPODÁŘSKÉ FLEŠINY

CZK/EUR
27,415CZK/USD
25,911CZK/RUB
46,001CZK/JPY
21,000CZK/HUF
9,050PX
1010,80DJI
18096,49

DVOŘÁK ZNOVU ŘEDITELEM ČT

strana 2

ČESKÉ ZBRANĚ DO CELÉHO SVĚTA

strana 3

Konec muzejních stran?

REALITA JE JINÁ
strana 4

SOBOTKA PODÁ DEMISI, NECHCE VLÁDNOUT S BABIŠEM

JEŠTĚ V PONDĚLÍ SE ZDÁLO, ŽE SOBOTKOVA VLÁDA BUDE PO DLOUHÉ DOBĚ VLÁDOU, KTERÁ ZVLÁDNE CELÉ FUNKČNÍ OBDOBÍ. PREMIÉR SE VŠAK V ÚTERÝ ROZHODL, ŽE SE PO BOK VÁCLAVA KLAUSE A MILOŠE ZEMANA NEZAŘADÍ. „ZÍTRA SE SEJDU S PREZIDENTEM A PODÁM DEMISI PŘEDSEDY VLÁDY,“ ŘEKL NA SVÉ TISKOVÉ KONFERENCI. PRÝ UŽ NEMŮŽE NĚST ODPOVĚDNOST ZA NEVYJASNĚNÉ PODNIKÁNÍ MINISTRA FINANCÍ BABIŠE. ZÁROVEŇ Z NĚJ NECHCE UDĚLAT MUČEDNÍKA.

Jan Vojtěchovský a Kryštof Duda

Jeho rozhodnutí nečekal nikdo, nejméně snad koaliční partneři. „Vůbec nechápu, co se stalo,“ řekl ve večerním pořadu Události, komentáře předseda hnutí ANO Andrej Babiš. Prezident Zeman se k situaci nevyjádřil. „Postup pana prezidenta bude oznámen v pravou chvíli,“ napsal na Twitteru jeho mluvčí Ovčáček.

Co bude dál?

Teoreticky jsou teď na stole čtyři varianty dalšího postupu. Jisté je to, že Sobotka v brzké době navštíví prezidenta a podá demisi. Včera s prezidentem jednal Andrej Babiš a řekl, že prezident demisi přijme.

Vláda v demisi

Následovat tedy může pokračování stávající vlády v demisi. Reálně by se tedy nezměnilo nic, vláda by zůstala stejná, jen s přívlastkem „v demisi“. Taková varianta se ale nelíbí Sobotkovi. Podle místopředsedy ČSSD Milana Chovance dokonce prohlásil, že neplí na funkci předsedy ve straně. To by mohlo naznačovat i jeho konec v politice. Otázkou však zůstává pozice prezidenta. Je totiž možné, že Zeman demisi přijme a bude trvat na obměně stávající vlády.

Obměněná vládní koalice

Ve chvíli, kdy prezident přijme Sobotkovu demisi, je velmi pravděpodobné, že bude trvat

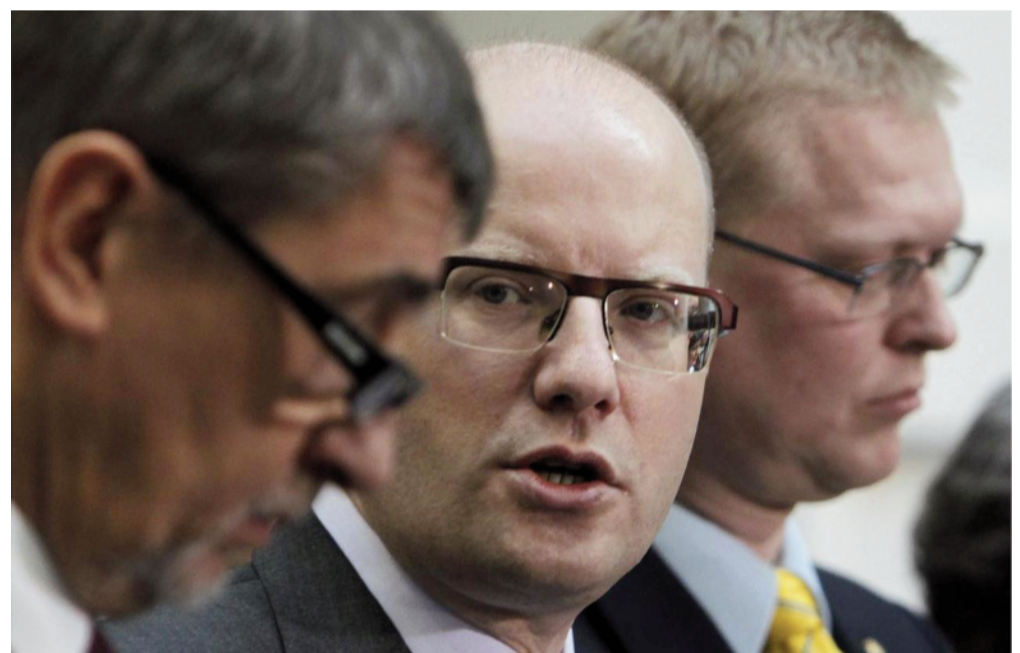
na obměně vládní koalice. Kdo by ale v takové situaci kabinet vedl? Podle předsedy hnutí ANO by nepřijatelnější varianta byla vláda s předsedou za ČSSD. Sociální demokraté však vylučují pokračování spolupráce s Andrejem Babišem. Pravděpodobná je také varianta nahrazení Bohuslava Sobotky. V úvahu momentálně přicházejí Milan Chovanec, první místopředseda ČSSD a tedy logická varianta, mohl by ovšem narazit na Babiše. V úvahu přichází i Lubomír Zaorálek, se kterým by nejspíše neměl žádný problém ani předseda ANO. Není však vyloučeno, že se premiérem stane kdokoliv jiný z ČSSD.

Předčasné volby

Tato varianta je nepřijatelnější pro opozici. Například ODS nebo komunisti vnímají tuto variantu jako jedinou možnou. Stihnout předčasné volby je ale téměř neproveditelné. Ač jsou tři možnosti, jak k předčasným volbám přistoupit, jediná možná varianta je rozpuštění sněmovny. Potřebné tři pětiny poslanců se ale pravděpodobně nenajdou.

Úřednická vláda

Prezidenta ale nic nenutí k tomu, aby respektoval některou z předchozích variant. Může totiž trvat na úřednické vládě, tak, jako v roce 2013, kdy nerespektoval vůli 101 poslanců, kteří se svým podpisem postavili za pokračování tehdejší vládní koalice. Podle Chovance však prezident takovou variantu nepředpokládá.

Premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD) se rozhodl položit vládu kvůli Andreji Babišovi (ANO).

Foto Aktualne.cz

Spor o výklad ústavy

Kdo ale podává demisi? Vláda nebo sám premiér? Zatím nevíme a zřejmě to neví ani sám Sobotka. V první části svého vystoupení totiž řekl, že podá demisi vlády. O pár minut později ale prohlásil: „Zítřka se sejdu s prezidentem a podám demisi předsedy vlády.“ Vznikla situace, které spousta lidí nerozumí. Začalo se tedy

diskutovat o výkladu ústavy. Ústavní právník Jan Kysela tvrdí: „Není prostor myslet si, že existuje více interpretací. Prostě jsme si jednu vybrali,“ řekl týdeníku Respekt. Demise premiéra by se tedy měla rovnat demisi vlády. To dnes serveru iDnes potvrdil i Sobotka. „Mou demisi končí vláda,“ konstatoval.

Veselovský získal novinářskou cenu za rozhovor s Ovčáčkem

Tomáš Zítko

Martin Veselovský z DVTV obdržel svoji již druhou Novinářskou cenu. V soutěži o Česko-slovenskou cenu veřejnosti pro něj hlasovalo 3 247 lidí, většina ostatních nominovaných přitom obdržela hlasy jenom v řádu stovek. Vítězství mu vynesl rozhovor s prezidentským mluvčím Jiřím Ovčáčkem, publikovaný v listopadu loňského roku. Uspěl také Jan Moláček z Aktuálně.cz v kategorii Nejlepší komentář.

Porota u Veselovského ocenila profesionální zvládnutí konfliktní situace: „Nepodlehli manipulaci a tlaku, který na něj Jiří Ovčáček vyvíjel, nenechal se vyvést z míry, profesionálním způsobem kladl otázky ze zásadním společenským dopadem na společnost, která je tímto člověkem, nesoucím obrovskou zodpovědnost za pokřivení pravdy, rozdělována.“

Janu Moláčkovi z Aktuálně.cz vynesla nominaci poroty schopnost zjednodušit těžce pochopitelná témata: „Jednoduchý a srozumitelný jazyk je výsledkem péle a soustředění. V době, kdy diskutujeme problém odtrženosti liberální elity od většiny občanů, se jedná o důležitou schopnost.“

Na druhém místě za Veselovským se umístil Ján Benčík ze slovenského Deníku N s 1 717 hlasy, v první desítce byl i Ondřej Kundra z Respektu svým článkem „Kdo tu píše pro Putina“.

Kromě dvou vítězů získali novináři spojení s vydavatelstvím Economia i několik nominací. U Davida Klimeše ještě jako komentátora Hospodářských novin porota „ocenila poctivou rešeršní práci a velký záběr témat“. Členové redakce DVTV měli také šanci odnést si cenu v kategorii online žurnalistiky za „Vítání Dalajlamy v Praze“. Na Nejlepší rozhovor pak byla nominovaná Kateřina Šafaříková z Respektu za interview s Robertem Goebbelsem, původcem myšlenky schengenského prostoru.

Policie zadržela šéfa českého fotbalu Peltu

Jakub Jonáš

Ve středu ráno začala Policie ČR vyslýchat šéfa Fotbalové asociace ČR Miroslava Peltu. Zasažovala tak v rámci vyšetřování organizovaného zločinu v sídlech asociace či ministerstva školství. Obvinila tři lidi a jednu firmu ze spáchání trestných činů v souvislosti s dotacemi pro sport.

Policie ve středu ráno vtrhla do sídla Fotbalové asociace České republiky na základě obvinění, které vydala vrchní státní zástupkyně Lenka Bradáčová. „Policie hledá podklady týkající se dotačních programů ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vůči fotbalové asociaci a dalším sportovním svazům,“ vysvětlil Peltův advokát Bronislav Šerák. Ten také novinářům sdělil, že šéf FAČR byl zadržen kvůli tomu, aby pomáhal při prohlídkách v prostorách fotbalového svazu.

Kromě Peltu policie zadržela také předsedu České unie sportu Miroslava Janstu a pražského zastupitele Karla Březinu. Tato trojice osob je obviněna kvůli zneužití pravomoci úřední osoby, sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě a porušení povinnosti při správě cizího majetku.

Fotbal dostal v rámci rozdělování státních dotací do sportu mnohem vyšší částku než obvykle. Daná částka neodpovídala navýšení, kterého se dostalo jiným sportům. Fotbal měl dostat 629 milionů korun, z toho 562 milionů z neinvestičních dotací, ze kterých pro srovnání hokej dostal jen 198 milionů korun.

Policie, která zhatila předsedovi Peltovi výlet na střeďeční semifinále Ligy mistrů v Monaku, pokračuje ve vyšetřování na magistrátu. O návrhu na uvalení vazby by žalobci měli rozhodnout v následujících dnech.

Princ Philip odchází do důchodu

Buckinghamský palác po mimořádné schůzi oznámil odchod prince Philipa z veřejného života. Od září se tak nezúčastní žádných královských officialit. Zpráva přišla po svolání mimořádné schůze královského personálu, která vyvolala spekulace o zdravotních problémech královny Alžběty II. či jejího manžela.

Turci podepisují petici za propuštění novinářů

Petici za propuštění zhruba 120 novinářů podepsalo v Turecku zhruba 250 000 lidí. Novináři byli uvězněni po loňském neúspěšném pokusu o státní převrat. Petice podle Amnesty International požaduje i ukončení útoku na svobodu projevu.

Větší bezpečnost na letištích

Ministr vnitra chce navýšit počet policistů na mezinárodních letištích. O bezpečnost na letišti Václava Havla by se tak mělo starat o 200 víc policistů než dosud, další dvě desítky budou pracovat v Pardubicích, Brně, Karlových Varech a Ostravě. Vláda také schválila návrh na zřízení jednotky využívající drony.

Protesty ve Venezuele pokračují

Venezuelský prezident Nicolás Maduro čelí protestům ze strany opozice. Ta nesouhlasí s jeho záměrem svolat ústavní shromáždění, které by mohlo přepsat ústavu a upevnit tak prezidentskou moc. Maduro naznačil, že shromáždění budou tvořit převážně jeho příznivci.

Další oběti po výbuchu v Íránu

Počet obětí výbuchu v uhelném dole v provincii Golestán na severu Íránu vzrostl na nejméně 35. Podle golestánských úřadů jsou mezi oběťmi i horníci, kteří do dolu sestoupili pomoci ostatním.

Eliška Hovorková

Lustigovu cenu za rok 2016 získala disidentka Dana Němcová

Pavla Podzimeková

Odvaha, statečnost, lidskost a spravedlnost. Takové hodnoty vyzdvihuje Cena Arnošta Lustiga, jejíž laureátkou za rok 2016 se stala disidentka a chartistka Dana Němcová. Ocenění v úterý převzala od premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD) a předsedy výboru Lustigovy ceny Jana Pirka v rezidenci pražské primátorky.

„Strach patří k naší výbavě, je součástí našeho sebeobraného mechanismu, ale člověk mu nesmí dát za pravdu. Musí se jej snažit překonat a hledat jiný vstup do dané situace,“ říká psycholožka a ochránky-

ně lidských práv Němcová, oceněná za odvahu a statečnost.

Němcová byla významnou iniciátorkou a posléze mluvčí Charty 77 a spoluzakladatelkou Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS). Sama strávila za minulého režimu několik let ve vězení. Po sametové revoluci se krátce angažovala v politice jako poslankyně Federálního shromáždění za Občanské fórum, později působila v Občanském hnutí. Po smrti Olgy Havlové se ujala vedení Výboru dobré vůle. V rámci ochrany práv imigrantů zřídila Poradnu pro uprchlíky a Centrum pro otázky migrace.

„Dana Němcová je živoucím

důkazem toho, že chartisté konali správně a jejich odkaz nenásilného odporu a velkého smyslu pro dialog je pro dnešní Česko velmi cenný,“ řekl Pavel Smutný, ředitel Česko-izraelské smíšené obchodní komory, pod jejíž záštitou se cena od roku 2011 uděluje.

Dana Němcová je už šestou držitelkou této ceny. Loni ji převzal spisovatel a scenárista, autor Zdivočelé země Jiří Stránský. Historicky prvním laureátem se stal roku 2011 pražský biskup mons. Václav Malý. Oceněné volí Výbor Ceny Arnošta Lustiga, sestavený ze 14 osobností české politiky, kultury a vědy. V současnosti mezi jeho členy patří například rektor Karlovy univerzity

Tomáš Zima, publicista Jefim Fištejn nebo generální ředitel České televize Petr Dvořák.

Arnošt Lustig zůstává i po smrti vzorem zmíněných mravních hodnot. Ve svém literárním díle se celý život zabýval tematikou holocaustu, který sám v mládí zažil, a hledal podstatu toho, co dělá člověka člověkem, a kde se bere vnitřní síla, díky níž si může zachovat lidskou důstojnost a morální hodnoty i v situacích krajního ohrožení.

Na Cenu Arnošta Lustiga naváže konference s názvem „Odvahou k úspěchu aneb konec českého komplexu?“, která se bude konat 17. května v pražském Karolinu.

Pětka za devítku. Noční tramvaje a autobusy dostaly nová čísla

Pavel Tylšar

V Pražské integrované dopravě (PID) jezdí od 29. dubna všechny noční spoje s čísly začínajícími devítkou. Ta vystřídala dosavadní pětku. Změna se týká nočních tramvají a autobusů v Praze i ve Středočeském kraji. Důvodem je podle Filipa Drápal, mluvčího organizace Regionální organizátor pražské integrované dopravy (ROPID), velké množství příměstských autobusových linek a vyčerpání dosud užíva-

né číselné řady. Trasy linek, až na nepatrné nuance, zůstaly stejné.

PID vyčerpala čísla pro dopravní prostředky od 301 do 499. Stovka čísel od 501 výše byla obsazena městskými nočními spoji a školními linkami, příměstské noční autobusy zabíraly čísla 601 a výš. „Cílem změny je sjednotit číselnou řadu pro příměstské a regionální linky od 301 do 750, výhledově 799. Jednotná řada má významný vztah k tarifu, signalizuje jiný druh odbavení, neplatnost SMS jízdenek

a nástup předními dveřmi,“ sdělil webu Echo24.cz Drápal.

Konkrétně tak pražské noční autobusy 501–515 nahradily autobusy 901–915, noční příměstské linky 601–610 budou 951–960. „Aby všechny noční linky PID začínaly stejnou číslicí, dojde také ke změně čísel nočních tramvajových linek z 51–59 na 91–99,“ řekl mluvčí ROPIDu.

Trasy setrvaly beze změn až na prodloužení linky 901 (bývalé 501) z Novodvorské přes IKEM, Kunratice, Šeberov a Jižní Město do Strašnic. Ten-

tyž autobus končí namísto Smíchovského nádraží už na zastávce Anděl. V úseku Anděl – Jinonice ho nahradil nový spoj 908. Linka 513 byla zrušena a integrována do autobusu 953 (dříve 603).

ROPID přezkoumával i další možnosti jako například označení nočních linek písmenem N. To by prý ale zvýšilo náklady na obměnu technologií, jež jsou při odbavování cestujících využívány. „Bylo zvoleno co nejjednodušší a nejméně nákladné řešení,“ uvedl Drápal.

Pražská robotika zajistí výzkum i zlepšení průmyslu

Gabriela Knížková

České vysoké učení technické v úterý otevřelo budovu Institutu informatiky, robotiky a kybernetiky (CIIRC) v pražských Dejvicích. Projekt původně nesl název Centrum Antonína Svobody podle jednoho z nejvýznamnějších českých kybernetiků. Jeho hlavním cílem má být výzkumná činnost a rozvoj digitalizace českého průmyslu. Slavnostního otevření se kromě rektora ČVUT Petra Konvalinky a vedoucího CIIRC Vladimíra

Maříka zúčastnili i prezident Miloš Zeman a premiér Bohuslav Sobotka.

Otevření institutu stálo více než miliardu korun, podle Sobotky je ale pro Českou republiku zásadním krokem, který zajistí budoucnost českého průmyslu. „Jak proces digitalizace zvládneme, napoví, jestli i do budoucna budeme konkurenceschopnou zemí,“ uvedl premiér. Podobné stanovisko zastává také prezident Zeman, jehož oslovila nedávná návštěva továrny Škoda Auto ve Vrchlabí. „Tam jsem viděl robotizaci v praxi a byl to za-

tím nejsilnější zážitek ze všech podniků obdobného zaměření, jaký jsem kdy měl,“ nechal se slyšet prezident. Do Dejvic se kromě institutu přesune i rektorát ČVUT, několik kateder Fakulty elektrotechnické a část Výpočetního a informačního centra ČVUT.

Institut informatiky, robotiky a kybernetiky byl založen v červenci roku 2013. Jeho zaměstnanci doposud působili na ostatních pracovištích ČVUT. I přes nedostatečné zájmy už Institut zaznamenal několik významných úspěchů. Kromě spolupráce s předními

světovými firmami a univerzitami, mezi něž patří například firma Siemens, se může chlubit i prestižním grantem Evropské výzkumné rady. Tým doktora Josefa Urbana ho získal na výzkum umělé inteligence a jde o jediný grant tohoto typu udělený ČVUT. Výstavba moderní věže započala v listopadu 2014 a zaujala místo původní budovy Technické menzy. Autorem projektu je architekt Petr Franta, mezi jehož nejznámější stavby patří věžáky v kanadském Torontu.

Staronovým šéfem ČT je Dvořák, slíbil novou Arabelu

Jakub Grim

Současný generální ředitel Petr Dvořák obhájil svou funkci v čele České televize. Ve volbě nového šéfa zvítězil poměrem hlasů radních ČT 15:0. Dvořák působí Na Kavčích horách už sedm let, povede je až do roku 2023. Nový mandát mu začne platit 1. října, tedy den po vypršení toho současného.

Ve druhém kole volby porazil Dvořák bývalého ředitele Primy Martina Konráda. Na třetím místě za Dvořákem a Konrádem skončili podle počtu odevzdaných hlasů v předchozích kolech bývalý redaktor ČT a generální komisař české sekce Expo 2015 Jiří František Potužník, a za nimi někdejší šéfredaktor zpravodajství ČT Karel Novák a ekonom Petr Vinklář.

V projevu k Radě ČT staronový šéf slíbil, že bude pokračovat v udržování finanční a provozní stability či nezávis-

losti na politice. Dále uvedl, že přestože chystá inovace v oblasti technologického pokroku i autorské tvorby, nepůjde o zbrklá a neuvážená rozhodnutí. Nepočítá tak třeba ani se zvýšením koncesionářského poplatku.

Novinkou by mělo být zavedení postu televizního ombudsmana a výstavba nových studií ČT v Ústí nad Labem i Plzni. Dvořák také slíbil více kriminálních, komediálních a historických serií nebo tvorby pro děti – diváci by tak mohli sledovat třeba novou Arabelu.

Podle mediálního experta Filipa Rožánka byl Dvořák jednomyslně zvolen díky přízni Rady ČT, která je s jeho dosavadním řízením televize spokojená. Zároveň byl jeho projekt výrazně nejlepší a nesliboval něco, co vůbec nepatří mezi kompetence generálního ředitele, jako to místy dělala jeho soupeři.

Vepřové maso s omega 3 nebo bezrohý skot budou k dostání díky genetickým modifikacím

Clara Zangová

Genové inženýrství pomáhá při léčbě smrtelných chorob, zefektivňuje chov zvířat i pěstování zemědělských plodin. Perspektivnímu odvětví se věnovaly přednášky z cyklu vědeckých seminářů pořádaných v Poslanecké sněmovně. Zákonomodárný sbor chce touto cestou získat trvale napojení na Akademii věd České republiky a urychlit zavádění nových vědeckých metod do praxe.

Radislav Sedláček hovořil o vědecké revoluci způsobené využitím programované nukleázy. Nukleáza je enzym schopný štěpit nukleové kyseliny. Nová technologie umožňuje cíleně upravit veškerou genetickou informaci uloženou v DNA, nedojde tak k náhodnému přestřížení DNA. Výhodná je také jednoduchá tvorba a ekonomická dostupnost. Programované nukleázy mohou pomoci například tam, kde nezabírá chemoterapie ani radioterapie.

Genetické modifikace pomáhají také při chovu hospo-

dářských zvířat. Jaroslav Petr ve své přednášce vysvětlil, že zvířata s pozměněnou dědičnou informací jsou logickým pokračováním snah našich předků. V současnosti mohou genové inženýři získat vepřové maso s obsahem omega 3 nenasycené mastné kyseliny, které nedokáží savi sami vytvořit a jsou důležité pro jejich organismus, hypoalergenní mléko, bezrohý skot nebo drůbež odolnou proti tačí chřipce. Novinkou je také xenotransplantace, která by mohla vyřešit nedostatek dárců orgánů. Spočívá v blokaci prasečích a přidání lidských genů tak, aby došlo k přijetí prasečího orgánu.

Šlechtění rostlin se zabýval Tomáš Moravec. Po celá staletí byla hlavní technologií náhoda, čas a pozorovatelský talent. Současný převratný postup se jmenuje transgenoz. Ta je řízená a díky ní se užívané požadovaný gen z jiného druhu bez toho, aby ve zbytku genu došlo ke zhoršení kvality. Tomáš Moravec dodal, že první transgenní rostlina byla vytvořena člověkem nevědomě, jde o sladké brambory.

VÝVOZ ZBRANÍ Z ČESKA STÁLE ROSTE, VARUJE VÝSTAVA

Kristýna Pružinová

Výstava umělce Ota Hudce s názvem „Praha den po náletu“ upozorňuje na masový vývoz zbraní z České republiky do nestabilních a nedemokratických režimů. Expozice vznikla ve spolupráci s organizací Amnesty International ČR a probíhá od 28. dubna do 30. června v pražské galerii Artwall.

Galerie Artwall, která se nachází na opěrné zdi Letenských sadů, nabízí pět obrazů známých pražských věží – Staroměstské, Žižkovské televizní věže, Prašné brány, Šitkovské vodárenské věže a věží Týnského chrámu. Namísto líbivých turistických atrakcí se však jedná o výjevy z válkou zničeného města. Praha je v díle Ota Hudce vystavena ničivým účinkům vyvezených zbraní a slavné pamětihodnosti se mění na hrozivé ruiny.

„Při vývozu zbraní máme určitý podíl na tom, co se s nimi děje za našimi hranicemi, a to je důvod, proč se na mých malbách objevuje motiv zničené Prahy,“ komentoval na vernisáži v pražském baru U Bukanyři výstavu sám Hudec. Symbolicky tak zaměňuje příčinu

a následek. „Připravil jsem si nejdříve verzi ve Photoshopu, kde jsem do reálných fotografií pražských věží vložil záběry ze Sýrie,“ dodal Hudec.

Jednotlivé obrazy doplňují údaje o finančním objemu vývozu zbraní z ČR, který v poslední době každým rokem roste. V roce 2014 činil 11,8 miliardy korun, kdežto v minulém roce tato částka vzrostla na 19 miliard korun. „Amnesty International zaznamenává, kam se zbraně vyvážejí. Děláme to podle stejných žebříčků, které používá i Česká republika. Na jejich základě jsme zjistili, že už se dlouhodobě 50-60 % zbraní vozí do států, kde nemá nikdo žádné ponětí o tom, jak se používají,“ upozornil na vernisáži vedoucí oddělení kampaní Amnesty International ČR Martin Balcar.

„Amnesty International dlouhodobě upozorňuje Ministerstvo zahraničních věcí ČR na závažné rozpory mezi deklarovanou podporou lidských práv a na druhé straně podporou exportu vojenského materiálu do zemí, kde hrozí jejich porušování,“ říká tisková mluvčí Amnesty International ČR Martina Pařízková. Podle nich Česká republika vyvezla vojenský materiál do

Jeden z obrazů na zdi Letenských sadů

Foto Kristýna Pružinová

více než třiceti zemí s represivními režimy porušující lidská práva. A to například do Afghánistánu, Egypta,

Iráku nebo Kazachstánu. „Chceme dosáhnout toho, aby byly vývozy zbraní z Česka transparentní

a hlavně nepodporovaly porušování lidských práv kdekoli ve světě,“ dodává Pařízková.

Krysař se vrací do Divadla Kalich

Aneta Krsová

Landův muzikál Krysař se v září 2017 opět začne hrát na scéně Divadla Kalich, tentokrát v novém provedení. Režie se opět ujme Mirjam Landa. Změny se týkají hereckého obsazení, výpravy i choreografie. V titulní roli bude bez alternace vystupovat absolvent Konzervatoře Jaroslava Ježka Přemysl Pálek, který už v Kalichu vytvořil hlavní role v muzikálech Pomáda, Horečka sobotní noci a Srdcový král. Další postavy ztvární Martin Zounar, David Suchařípa, Milan Peroutka, Anna Julie Slováčková a další.

„Nemusím vysvětlovat, jak klíčové je rozhodnutí o obsazení titulní role. Proto jsme vybírali opravdu dlouho. O postavu Krysaře zabojovalo hodně herců a Přemek byl jednoznačný vítěz. Stačily mu první verše písně Krysařova zpověď, aby nás všechny jeho zpěv i výraz protnul jako ostrý hvízd Krysařovy píšťaly a měl nás zcela ve své moci. Přemysl Pálek je tím Krysařem, na kterého jsme čekali,“ prozrazuje producent a majitel Divadla Kalich Michal Kocourek. Dodává, že 15 let od premiéry nastudování v Divadle Kalich „je na čase se podívat na Krysaře novými očima“.

Premiéra se uskuteční 8. září 2017.

Tančící dům obsadili roboti a kostlivec

Alexandra Tinková

Zpět do období první republiky se mohou od včerejšího dne přenést návštěvníci Galerie Tančící dům v Praze. Výstava s názvem 13 komnat První republiky přibližuje ve třinácti tematických okruzích, v nichž jsou zastoupeny například film, umění, módní návrhářství nebo sport, půvaby i problémy období mezi lety 1918–1938.

„Třináct komnat proto, abychom tuto výstavu mohli tematicky rozptýlit do více pater, a myslím si, že v každé komnatě je něco schovaného,“ okomentovala svůj záměr na setkání s médii kurátorka výstavy Jana Sommerová. První patro

je plné exponátů z filmu a umění, které doplňují figuríny s modely tehdejších oděvů. Je zde i několik originálních návrhů stále žijící Lisy Míkové, nadané návrhářky, která si po konci první republiky prožila peklo v koncentračních táborech.

V přízemí návštěvníci najdou například kostým robota z Čapkovy hry R. U. R. i jeho jmenovce, motocykl Jawa Robot. Mezi nejvýznamnější modely patří kabriolet Walter z roku 1932, jeden ze tří na celém světě. Tento pochází z pozůstalosti zpěváka Petra Hapky. Na prvním sklepním podlaží se nachází móda z dobových filmů a seriálů České televize, kupříkladu oblek rady Václavka ze seriálu Hříšní lidé města pražského nebo šaty z filmu Saturnin.

Poprvé jsou v Tančícím domě pro výstavu otevřena čtyři patra, 13. komnata na posledním podlaží je celá věnovaná operní pěvkyni Emě Destinové. „První republika byla doba úžasná, ale měla i své kostlivce ve skříni, a toho mi tu máme také, v patře Emy Destinové,“ řekl spisovatel a historik Petr Stančík, který k exponátům dodal popisky. Tím poukázal na neúplně známou skutečnost, že právě kostlivec byl zpěvaččiným maskotem. Říkala mu Ivan a vozila ho s sebou na svých cestách.

Celá výstava se připravovala přes rok, protože většinu exponátů museli organizátoři zapůjčit od jednotlivých soukromých sběratelů. První republika v Tančícím domě setrvá až do 25. října 2017.

Richterova retrospektiva ukazuje intimitu i válečné hrůzy

Anna Bendová

Národní galerie v Praze otevřela 26. dubna výstavu německého umělce Gerharda Richtera. Představuje průřez dílem pětadesátiletého autora, který se řadí mezi nejdražší prodávané žijící umělce. Je to jeho první retrospektivní výstava ve střední Evropě. Expozice je rozdělena mezi prostory paláce Kinských a Kláštera sv. Anežky České a potrvá do 3. září.

Výstava zahrnuje přes 70 děl a je pojata chronologicky. Každá její část klade důraz na nově vstupující téma do umělcovy tvorby. Richter svou prací reaguje na mnohé umělecké směry, myšlenky, historické i novodobé události. Reflektuje nacistickou minulost vlastní rodiny, téma holocaustu a druhé světové války, ale také soudobý terorismus.

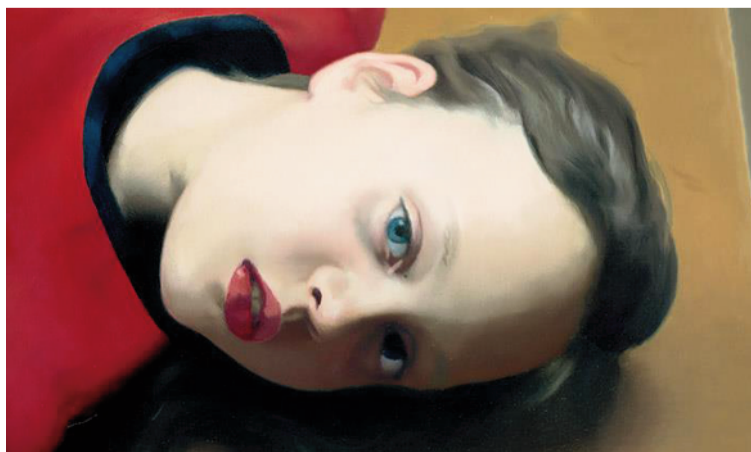
První část představuje jeho počáteční fotorealistické malby, rozostřené obrazy inspirované rodinnými fotografiemi či snímky z časopisů. Zahrnuje i portrét strýčka Rudího, vojáka wehrmachtu, který

malíř daroval Památníku Lidice. Na tuto část navazují realistické krajinnomalby inspirované fotografiemi, které pořídil na svých cestách, či melancholické portréty jeho dcer.

Richter se později odklonil od figurativní malby a začal se věnovat expresivní abstrakci, která mu dle jeho slov dovoluje „malovat krásné obrazy“. Tvorbou také výrazně prostupují monochromní kompozice, takzvané šedé obrazy. Tato barva má pro Richtera schopnost zprostředkovávat, je „ideální barvou lhostejnosti, tichosti a zoufalství.“ Šedou barvou zachycuje také teroristický útok z 11. září 2001. Námět měl pro Richtera význam, neboť on sám byl v tento den v letadle do New Yorku.

Šedá barva také dominuje v novém Richterově díle vystaveném v Anežském klášteře. Jedná se o cyklus čtyř abstraktních obrazů nazvaný Březinka. Vznikl podle fotografií mrtvých těl porážených vězňů ve stejnojmenném koncentračním táboře. Námět se Richter snažil uchopit několikrát. Jeho záměrem nebylo vytvořit ilustraci té-

to tragické dějinné události, ale zprostředkovat silné emoce, které mnohdy nejde vyjádřit realisticky, aniž by nedošlo k problematickému estetizování válečných zločinů. „Možná, a určitě ne zcela vědomě to pro mě byl jediný způsob, jak malovat koncentrační tábory. Je nemožné malovat bídu života, možná jen šedě, aby ji překryla,“ řekl o svých šedých monochromních pracích Richter.

Richter maloval i portréty svých dcer

Foto archiv

Ve Švandově divadle poslali srdce za katr

Martina Plesníková

Sobotní noc na smíchovské scéně ovládla premiéra inscenace Srdce patří za mříž. Tvůrci hry David Košťák a Alžběta Burianová se v hodinovém představení vyrovnávají s tíživými otázkami mladé generace. V hlavních rolích vystoupily Klára Cibulková a Martina Krátká.

Mladí divadelníci zaměřili děj

příběhu na to, jak snadné může být ztratit v dnešním světě srdce. Scénář pracuje s několika tématy, ať už se jedná o Krtečka letícího za svou kamarádkou Pandou, či o mluvící exponáty z právě probíhající výstavy lidských těl. Připomene se i oblíbený televizní pořad složený ze srdceryvných příběhů, které koordinuje pošťák. Všechny tyto motivy mají vykreslovat projevy absurdity naší doby.

Švandovo divadlo se pod vedením Dodo Gombára otevírá přicházející generaci umělců. Na inscenaci se podílí dramaturg Libor Vodička, o scénografii se postarala Anna Brotánková, za kostýmy stojí Kateřina Höferová a hudební doprovod složil Robin Schenk. Herecké obsazení doplní Jacob Erfemeijer, Tomáš Červinek, Petr Buchta a Marek Pospíchal.

Hra pomyslně uzavírá trilogii na téma intimity, anonymity, agresivity. Režie všech těchto počinů se ujaly ženy. Tituly Je to tu! a Slušný člověk tak připravily podloží pro nově uváděnou inscenaci.

Nebudu to řešit. Nevím, jak bych to měl dál řešit. Samozřejmě já jsem podal několik trestních oznámení na ministerstvu financí na konkrétní hospodářské delikty a vždy to bylo odloženo, takže to nechci ani moc komentovat.

Andrej Babiš
3. 5. pro Rozstřel (iDnes.cz)

“

Podávám trestní oznámení na neznámého pachatele, protože mám podezření, že jsem už léta sledován a odposloucháván. Považuji to za skandální.

Andrej Babiš
4. 5. pro Blesk.cz

“

Politici z nás dělají vydělené a průměrné, aby oni sami mohli být nadprůměrnými a nemuseli se s námi dělit o moc.

Petr Robejšek

Od Navalného se nikdy neočekávalo, že by prezidentské volby 2018 mohl vyhrát. On si spíše připravuje pozici na volby další. Běžní lidé si uvědomují, že Putinovy časy skončí a začínají se připravovat na post-putinovskou éru. Navalnyj má v tomto smyslu silný start.

Mark Galeotti
3. 5. pro DVTV

NEZAMĚŠTNANOST V ČR JE NEJNIŽŠÍ V EVROPSKÉ UNII, V BŘEZNU KLESLA POD PĚT PROCENT

Úřad práce zveřejnil míru nezaměstnanosti za rok 2017. Podíl nezaměstnaných osob letos v březnu klesl na 4,8 procenta z únorových 5,1 procenta. Meziročně došlo ke snížení o 1,3 procenta. Ke 31. 3. 2017 bylo v ČR evidováno celkem 356 112 uchazečů o zaměstnání, což je o 24 096 méně než v únoru a o 86 997 méně než loňského roku. Jde o nejnižší březnovou hodnotu od roku 2008, kdy ÚP ČR zaznamenal 332 098 nezaměstnaných. Nejnižšího podílu nezaměstnaných nově dosáhl Plzeňský kraj s mírou nezaměstnanosti 3,1 procenta. Na druhém místě je Praha, kde je nezaměstnaných 3,2 procenta. Nejhuře si stále stojí Ústecký kraj, kde nezaměstnanost dosáhla 7,4 procenta.

Situace na pracovním trhu odpovídá ročnímu období i dlouhodobému trendu. České ekonomice se daří a přichází jaro, roční období, které přispívá k rozjezdu sezónních prací.

„Z evidence úřadu práce odešlo v březnu téměř 64 500 lidí. Řada z nich našla uplatnění ve stavebnictví, v lázeňství, zemědělství, lesnictví, gastronomii nebo třeba cestovním ruchu. Březen je také typicky měsícem, kdy roste zájem o veřejně prospěšné práce. V následujících měsících bude nezaměstnanost s velkou pravděpodobností dále klesat,“ uvedla generální ředitelka ÚP ČR Kateřina Sadílková.

Nezaměstnanost by se mohla dostat až ke čtyřem procentům, nejnižší by mohla být v červnu.

„Do půlky letošního roku pravděpodobně zrna-

menáme absolutní rekord v podílu nezaměstnaných pod dosavadním minimem 4,28 procenta z roku 2008,“ okomentoval situaci analytik UniCredit Bank Pavel Sobíšek. Ekonomický růst by letos měl být dostatečně silný, aby zajistil pozitivní trend na trhu práce. To by se mohlo projevit jak dalším snižováním počtu nezaměstnaných, tak růstem mezd.

O moc níže se míra nezaměstnanosti ani dostat nemůže, a to ze tří důvodů. Jednak jsou v některých oborech mzdy tak neatraktivní, že lidé raději zvažují rekvalifikaci a přesuny do jiné pracovní sféry – jedná se například o stavebnictví. Druhým důvodem může být fakt, že pokud dlouhodobě klesá nezaměstnanost a roste nabídka pracovních pozic, nastává problém, že volná místa nemá kdo obsadit. A za třetí, určitá část neobsazených pracovních míst se týká kvalifikovaných profesí. Tyto místa není vzhledem k vzdělanosti nezaměstnaných možné zaplnit.

Nezaměstnanost České republiky zůstává i nadále nejnižší v Evropské Unii – podle Eurostatu byla v březnu 2017 (sezónně očištěná) míra nezaměstnanosti ČR 3,4 procenta. Druhé místo obsadilo Německo, kde bylo bez práce 3,9 procenta lidí. Na opačné straně spektra stále stojí Řecko, kde jako v jediné zemi Evropské unie nezaměstnanost přesahuje 20 procent. Celá EU si však na trhu práce vede poměrně dobře, březnová míra nezaměstnanosti činila 8 procent, což je nejnižší hodnota od ledna 2009.

Adam Ryšánek

Francouzi drží v ruce vysoké karty, ve hře je osud EU

Druhé kolo francouzských prezidentských voleb se neúprosně blíží a pro Francii bude rozhodnutí jejich občanů zásadním, ne-li nejdůležitějším od konce druhé světové války. Zdaleka tu už nejde pouze o budoucnost evropské západní velmoci, zvolený kandidát může profilovat budoucnost celé Evropy a zejména osud její Unie.

První kolo bitvy o Elysejský palác, které se uskutečnilo 23. dubna, se vymykalo tradičnímu schématu. Francouzi se vymezili vůči tradičním politickým stranám, potažmo obecně vůči „establishmentu“. Kandidáti konzervativní republikánské pravice a socialistů, Francois Fillon a Benoît Hamon, dostali od svých voličů dohromady jen něco málo přes čtvrtinu veškerých hlasů. Nečekaného úspěchu dosáhl centristický kandidát Emmanuel Macron, který se ziskem 23,75 procenta hlasů vyhrál první kolo, a v těsném závěsu skončila předsedkyně pravice Národní fronty Marine Le Penová, pro kterou hlasovalo 21,53 procenta voličů.

Nasnadě je otázka, proč by výsledek přinesl pro EU změny nebývalých rozměrů. Zvolení Le Penové by pravděpodobně, pokud vycházíme z její kampaně a bodů programu, vedlo k odchodu Francie z Evropské unie, rozvoji xenofobie a rasismu (který mimochodem není kandidátce vůbec cizí – v roce 2013 přišla o imunitu v Evropském parlamentu právě kvůli podněcování rasismu) a konci evropských integračních procesů. Opravdu musí tato volba poznamenat miliony světových občanů, kteří ji v podstatě ani ne-

mohou ovlivnit? Je opravdu legitimní, že zvolený kandidát může takto drasticky zasáhnout do milionů osudů jednat zcela proti jejich vůli? Legitimní ano, správné už méně. Jenže právě to je podstatou demokracie. Slova sira Winstona Churchilla, že „demokracie je nejlepší ze všech špatných způsobů vládnutí“, to jen potvrzují. Evropská unie odchod jednoho velkého ustojí, dalšího už ne. Pokud by nastal případný „Frexit“, Unie by ztratila svoji moc, vliv a postupně by se rozpadla. Každý stát by usiloval o prosazení svých vlastních národních zájmů a došlo by ke střetu všech proti všem.

Na druhou stranu pro nás může být útěchou, že v prvním kole zvítězil centrista Macron. V době, kdy ve Francii registrujeme jeden teroristický útok za druhým, je fakt, že lidé dali nejvíce hlasů kandidátovi vyložené proevropskému podporující Unii, integraci a otevřenou společnost, rozhodně velice povzbuzující a perspektivní informací. Občané dávají najevo sobě, EU, celému světu i všem teroristickým organizacím jasný signál, že nepodlehli strachu a dokáží si udržet chladnou hlavu a chovat se racionálně i v době značně komplikované.

Buď jak buď, osud Francie a budoucího vývoje Evropské unie je v rukou jen a pouze francouzských občanů. My, nevyvolené a nepovolané osoby, můžeme jen vyčkávat neděle 7. května a nečinně přihlížet rozhodování o budoucnosti evropské spolupráce.

Jana Brišová

Realita je jiná

„Chťit můžeš, ale realita je jiná,“ tvrdí často jeden z mých kamarádů. Jak příznačné by se toto rčení mohlo stát pro nově vznikající stranu Realisté.

Petr Robejšek, zakladatel a mentor strany, je určitě inteligentní člověk s dobrým přehledem o světovém dění. Jinak by jeho aktivita nestála za pozornost. Jeho slabinou pro politickou funkci může být jeho nezkušenost s aktivní politikou. Robejšek, bývalý dlouholetý emigrant, působil v Německu jako politolog a publicista, kde se, svými slovy „cizím zaviněním“, poměrně zdiskreditoval, jelikož část svého článku opsal z jiného, aniž by uvedl zdroj. Do politiky vstupuje z pozice teoretika, však se také postu předsedy vzdává a chce být hlavním ideologem strany.

Samotná strana vyhlašuje, že je ambiciózní, jejím spíše snem je dosáhnout 20% preferencí. Vstup do boje ohlásila s rozumným, skoro ročním, předstihem před volbami a na internetu vede poměrně přehlednou kampaně. Přehlednou alespoň pro lidi tykající si se sociálními sítěmi, kde Robejšek publikuje své názory ve videích a blozích. Dost velkou slabinou strany se zatím jeví její zbylé osazenstvo. O ostatních kandidátech veřejnost příliš neslyší, paradoxně ani na stránkách sloužících k prezentaci strany nedostávají tolik prostoru jako mentor. Stydí se snad Robejšek za kolegy jako Michal Moroz, jehož jméno například vévodí aféře o státní příspěvku pro stranu Evropských demokratů? Politickou stranu zpravidla tvoří jeden člověk, pokud ji nevede Andrej Babiš.

Jak je dosud nevyrazné osazenstvo strany, tak naopak její program vyčnívá. Sama strana by údajně dobrovolně odešla po volbách do opozice, pokud by její koaliciční partneři nesoehlasili se zavedením tříměsíční vojny. Dalšími zajímavými návrhy jsou lidové veto na jakýkoliv zákon schválený vládou nebo rovná 15% daň pro všechny občany. Je ale reálné aby Realisté tyto změny opravdu prosadili? Pro některé voliče může být zajímavý Robejškův silně odmítavý postoj k islámské imigraci, přičemž si však strana zatím dokáže držet nepopulistický háv.

Dost problematicky lze vnímat používání výrazu „realista“ z úst činitelů strany. Realista v jejich měřítkách není někdo, kdo uvažuje dle objektivních fakt za pomoci selského rozumu, ale spíše „všeználek“, který vždy vybere nejlepší řešení. Představa, že by někdo takový opravdu existoval, je bláhová.

Robejšek citováním Winstona Churchilla neslibuje novým členům více než krev, dřinu, slzy a pot. Zřejmě předpokládá, že úspěch se nemusí dostavit v prvních volbách a nechce být stranou „politických rychlokašek“, jež po zdánlivém úspěchu zanikne jako Věci veřejné. Jak to však chodí ve většině oblastí lidského života, praxe bývá od teorie značně rozdílná. Uvidíme, jak se politická ztráta panictví Robejškovi a spol. podaří, teď ani není jisté, kdy k ní dojde.

Jakub Jirků

Politický mráz přetrvá v Rusku asi nadále

V Česku probíhá cílý politický boj o budoucnost vlády, který zároveň předznamenává začátek volební kampaně. V celé Evropě už je takzvaný „supervolební rok“ v plném proudu. Na východ od nás v Rusku to ale opět vypadá tak, že klima politické klesne na nějakou dobu pod bod mrazu. Zasloužil se o to Ruský oblastní soud, který pravomocně odsoudil opozičníka Alexeje Navalného na pět let v podmínce. Znemožnil mu tak možnou kandidaturu na prezidenta.

Alexej Navalnyj na sebe upozornil nejen západní veřejnost při protestech na konci letošního března, které byly jedněmi z největších v novodobé historii. Navalnyj byl jako organizátor akce zhruba se stovkou dalších demonstrantů zadržen a vyslýchán. Ani poté neustal ve svém činnosti a podařilo se mu shromáždit 300 000 podpisů nutných ke vstupu do klání o post hlavy státu. O tom, že je kvůli své činnosti pro některé velmi nepohodlný svědčí i nedávný útok na Navalného. Neznámý útočník mu do tváře vychrstl chemikálii a je možné, že mu nevratně poškodil zrak. Navalnyj z útoku viní Kreml. V Rusku přitom není neobvyklé, že se opoziční novináři a politici stávají terčem útoků. Posledním podobně hlasitým oponentem byl Boris Němcov, který byl předloni zastřelen neda-leko Kremlu.

Ruský zákon určující, že osoby pravomocně odsouzené nemohou kandidovat na prezidenta, je zjevnou justiční kličkou, která na první pohled chrání vážnost a bezúhonnost prezidentského mandátu, v praxi je ale zjevným prostředkem k tomu, jak vyřadit opozici z politického boje.

Navalnyj už byl jednou osvobozen Evropským soudem pro lidská práva ve Štrasburku. Prakticky identický proces, ve kterém byl ve středu odsouzen, ale ukazuje, že rozsudek Štrasburku pro ruské soudy příliš neznamená. O tom, že ruská justice často manipuluje důkazy a přispívá k diskreditaci nepohodlných osob, už dnes také není pochyb. Navalnyj se chce opět odvolat a v kandidatuře pokračovat. I kdyby měl nějakou výraznější šanci porazit Vladimira Putina v příštích volbách, není vůbec jisté, jestli se do voleb v příštím roce osvobozujícího rozsudku ve zdraví dočká.

Marek Martinovský

Editoři: Marek Martinovský, Pavlína Borská, Kateřina Horová, Jan Kubelka

Korektoři: Jonáš Verner, Štěpán Velek, Filip Liška, Jakub Jirků

Redakce: Anna Bendová, Pavlína Borská, Jana Brišová, Kryštof Duda, Jakub Grim, Kateřina Horová, Eliška Hovorková, Jakub Jirků, Jakub Jonáš, Gabriela Knižková, Aneta Krsová, Matyáš Křimský, Jan Kubelka, Stanislav Kučera, Filip Liška, Marek Martinovský, Martina Plesníková, Pavlína Podzimeková, Kristýna Pružinová, Adam Ryšánek, Alexandra Tinková, Pavel Tylšar, Štěpán Velek, Jonáš Verner, Jan Vojtěchovský, Clara Zangová, Tomáš Zítka